

EVANGÉLIKUS ÓVODA, SOLTVADKERT

1990: Történelmi pillanat – óvodaalapítás

Az óvodaalapítás kultúrtörténete nemcsak abban rejlik, hogy működésével jelentősen hozzájárult az óvodaügy és Soltvadkert város fejlődéséhez (munkahelyteremtéssel), hogy fennállása alatt tanítványai sorából számos kiváló tanuló került ki, hanem azok sokaságában is, akik – *Berzseny Dániel* gondolatát idézve – nem tettek ugyan „csoda dolgokat”, de akarattal, szorgalommal kamatoztatják azt a tudást, amelyet ebben az intézményben szívtak magukba, és árasztják azt a nemes szellemet, mely az ott kapott nevelésből fakad.

Óvodánk épülete, mely 1990-ben került vissza államosított tulajdonból – igen romos állapotban – az evangélikus egyházhoz, templomunk kertjében van. Az ötletet, hogy itt óvoda nyíljk, lelkészünknek, *Káposzta Lajosnak* köszönhetjük, majd lelkes óvodaalapító szülők és a presbitérium tagjai hívták életre az intézményt, akik a mai napig támogatásukról biztosítanak bennünket, ezzel is segítve szakmai munkánkat. A soltvadkerti evangélikus gyülekezet az országban az elsők között teremtette meg

Játék az udvaron

annak lehetőségét, hogy gyermekeinket oktatási intézményben keresztény nevelésben részesíthessük.

Mivel Soltvadkert őslakossága német származású, ezért fontosnak tartottuk már az óvodában elkezdni a német nyelv oktatását. Kezdetben segítségünkre volt két német anyanyelvű óvónő is, így gyermekeink nap mint nap anyanyelvi szinten hallhatták a nyelvet. Két csoporttal indultunk, de a jelentkezések aránya az óvoda bővítését sürgette. Így 1995-ben megnyílt a harmadik csoport is, majd egy év múlva a legkisebbek is helyet kaptak az óvoda falain belül.

Az Evangélikus Egyházi Óvoda gyermeklétszáma a kezdeti ötvenhat főről száz főre bővült – ami egy ilyen kis város életében számottevő és óvodánk történelmében is kiemelkedő folyamat.

Jelenleg a száz gyermek oktató-nevelő munkáját nyolc óvodapedagógus (öt csoportvezető, két német nyelvet oktató pedagógus, egy napközis óvodapedagógus) és négy dajka végzi.

Pedagógiai alapelvünk

„Engedjétek hozzám jönni a kisgyermeket, mert ilyeneké az Isten országa!” (Mk 10,14)
E felirat, amely a bejárattal szemben látható, már lassan húsz éve várja az óvodánkba érkezőket.

Ökumené

Óvodánk ökumenikus. Nyitottak vagyunk más történelmi és nem történelmi egyház, valamint az etnikum befogadására is. Óvodánk attól evangélikus, hogy az *Ágostai hitvallás* alapján működik, igazodva az egyházalapító ősök hitéhez.

Célunk: evangelizálni. Az óvoda a misszióját a gyermekeken keresztül az otthonokban fejti ki. Keresztény szellemiségünk abban is megmutatkozik, hogy mi, óvónők is valljuk a történelmi egyház tanítását, és igyekszünk megfelelni annak.

Feladatunk a keresztény erkölcsi nevelésen túl a Biblia örök értékeinek átadása.

Az intézmény keresztény szellemiségét az jelenti, hogy a csoportok *családként* élhetnek és ünnepelhetnek együtt keresztény és állami ünnepeinken is – a gyülekezet bevonásával –, Luther-rózsával ellátott kis uniformisaikban.

Soltvadkert mezőgazdasági jellegű kisváros, melynek lakói – így az óvodánkba járó gyermekek szülei is – általában szőlőtermesztéssel és borászattal foglalkoznak. Vannak közöttük vállalkozásból élők, de találhatók közöttük szociálisan hátrányos helyzetben

Mesenap Soltvadkerten 2009-ben

lévők is. Az óvoda keresztény jellegéből adódik, hogy fokozottan figyelünk a szociálisan hátrányos helyzetű, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekekre, és segítjük őket.

Városunkban egy önkormányzati óvoda működik, mely kettő tagóvodából áll. A mi intézményünk abban különbözik tőlük, hogy keresztény szemléletű, és a jézusi értékeket tartja szem előtt.

Ünnepek és hagyományok

Életünk során átélünk olyan napokat, amelyek különleges eseményeket hordoznak. Ezek teszik ünnepnappá a hétköznapiakat s meghittebbé az ünnepeket. Egyszeri, és a maga nemében megismételhetetlen, amelyből érezhetjük Isten szeretetét. Ez a szeretet adhat reményt, bizakodást a jövőben, mely a múltból táplálkozik.

A keresztény emberek életének, mindennapjainak kezdettől kísérője volt a harangszó. Minden óvodai ünnepünket és a mindennapi életünket is a harangszó teszi széppé, ünnepélyesebbé. Hangja nemcsak hív, de emlékeztet is. Emlékeztet azokra, akiknek köszönhetjük létét: őseinkre, gyülekezetünkre, tanítóinkra.

„Az ünnep akkor ünnep, ha ismerjük annak tartalmát.”

Íme néhány óvodai ünnep, melyet harangszó kísér, s amely az intézmény fontos eseményei közé tartozik: avatőünnepség, reformáció, mindszentek, adventi vásár-

napok, szenteste, vízkereszt, húsvét, országos esperesi találkozó, lelkészkonferencia, anyák napja (az óvodai csoportok szolgálatával), áldozócsüdtörtök, ballagás (útravaló és emléklapok átadása a templomban), tanévnnyitó és tanévzáró istentiszteletek.

Rendszeres közös alkalmaink még a szülők szemináriuma Káposzta Lajos esperes, majd *Homoki Pál* lelkész előadásában, a mikulás, a farsang, a szülők-nevelők bálja, évzárók, játszónap, ballagás bentlávással. Szervezünk kirándulásokat, német nyelvi tábort óvodás és iskolás gyermekeknek. Fogadjuk a német vendégeket (gálaműsor). Kulturális programjaink: keresztény bábelőadás, zenés gyermekműsorok, mozi, Ciróka Bábszínház, bűvész stb.

Városi rendezvényeken is szolgálnak óvodásaink: idősök karácsonyán, a nyugdíjas klubban, pedagógus napon, a szüreti napokon, a német önkormányzatnál.

Óvodatörténeti napló

Fontos óvodai eseményeket rögzít, fényképekkel és a rólunk szóló újságcikkkel kiegészítve. Óvodánkról az *Evangélikus Élet*, a *Klee Blatt*, a *Vadkert Újság*, a *Petőfi Népe*, a *Régió Újság*, az M1, a soltvadkert kábeltévé, a Halas Tv *Fénysugár* c. műsora és a Kossuth rádió tudósított.

Az 1996 óta gondosan vezetett napló fontos tárgyi emlék lehet az utókor számára. A vendégkönyvünkbe írt bejegyzések pedig az óvodába érkező látogatók tapasztalatait rögzítik.

Integrált nevelés óvodánkban

SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK EGYÜTTNEVELÉSE

„Az enyhén értelmi fogyatékos gyermek fejlesztésében meghatározó a nem fogyatékos óvodáskorúakkal történő együttnevelés. A spontán tanulást, a társakkal való együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket a gyermek a kortárs csoportban megél. Az integrált óvodai nevelés keretében szükség szerint gondoskodni kell a folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről.” [2/2005. (III.1.) OM rendelet 3.]

Az intézmény alapító okiratának megfelelően sajátos nevelést igénylő, enyhén értelmi fogyatékos gyermekek nevelésével – hivatalosan a 2004/2005-ös nevelési évtől – foglalkozunk, melynek mintegy előzményeként már négy éve végeztük a gyermekek intenzív fejlesztését két, kis létszámú fejlesztő csoportban.

A csoportok működésének eredménymutatói nagyon jók. Gyermekünk kivétel nélkül normál tantervű általános iskolában kezdik meg tanulmányaikat. Az eredményességi mutatók magas értékét alapvetően meghatározza, hogy gyermekünk hároméves koruktól rendszeresen járjanak óvodába.

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésére egyrészt az előző évek gyakorlati munkája során felismert igény, a nevelési tanácsadó és a szakértői bizottság felmérése alapján, másrészt kifejezetten szülői kérésre került sor.

Mindenképpen elmondhatjuk, hogy az országos helyzethez hasonlóan óvodánkban is a sajátos nevelési igényű gyermekek integrációja – együttnevelése – nem egyszerűen pedagógiai feladat, hanem egy alakulóban lévő civilizációs magatartás.

Ebben a folyamatban az óvoda teljes dolgozói köre: óvodapedagógusok, dajkák, egyéb kisegítők, valamint a gyermekek és szülei, a fenntartó és a kompetens társ-szervezetek működnek együtt. Amennyiben valamelyik félben nincs meg a befogadás, az együttműködés szándéka, akkor nem beszélhetünk integrációról.

E felfogásból indultunk ki akkor, amikor nevelőtestületünk úgy döntött, hogy ezt a feladatot felvállalja. Megfelelő alaphoz tartottuk:

- helyi óvodai nevelési programunk cél-, feladat- és tevékenységrendszerét,
- a nevelőtestület létszámát, szakmai kompetenciáját,
- a nevelőtestület innovatív szemléletmódját,
- a csoportlétszámokat és
- a kielégítő tárgyi környezetet.

Fontos kiemelnem, hogy valamennyi, megfelelő alaphoz ítélt részelem folyamatos fejlesztés alatt áll – mindezt kiemelt vezetői feladatomban tartom.

Nézzük most röviden az alapokat:

Helyi óvodai nevelési programunk cél-, feladat- és tevékenységrendszere megfelelő alapot nyújtott e nemes feladat ellátására. Legfontosabb, hogy óvodánk nyitott a családi ház és a társadalmi környezet felé. Nyitottságunk áthatja a teljes óvodai életet.

Helyi óvodai programunk célja a 3–7 éves gyermekek fejlődésének támogatása, személyiségük fejlesztése. A gyermekekhez mint egyedi, mással nem helyettesíthető individuumokhoz és szociális lényekhez az életkori sajátosságok és egyéni szükségletek, különbségek ismeretében közelítünk. Megfelelő feltételrendszerrel, a tevékenységek tudatos befolyásolásával segítjük személyiségük kibontakozását, tekintettel eltérő adottságaikra, képességeikre, szokásaikra, nembeli, vérmérsékleti különbségükre és a családok értékrendjének sokféleségére.

Programunk egyik alappillére az *individualizálva szocializálás*: a gyermekek pillanatnyi fejlettségi szintjét, képességeit, készségeit figyelembe véve, saját ütemükben fejlődve tesszük képessé őket az elvárások és célok elérésére, a társadalom normáinak megismerésére, elfogadására és betartására.

Intézményünkben az egyéni, differenciált fejlesztés alapját a gyermekmegfigyelésen alapuló személyiséglap képezi, amelyben félévi rendszerességgel rögzítjük a gyermekek szociális, érzelmi, nyelvi, kognitív és fizikai fejlődését, kreativitását. A felmérési eredményeknek megfelelően az óvodapedagógusok elkészítik a gyermekek fejlesztési tervét, melynek megvalósítása a csoport óvodapedagógusainak a feladata. Segítséget kapnak a megfelelő kompetenciával rendelkező óvodapedagógusoktól, a nevelési tanácsadó szakembereitől, az óvoda logopédusától, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében a gyógypedagógiai fejlesztést ellátó gyógypedagógusoktól.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében kiemelt feladatunk fejlesztési igényeik figyelembevétele. Nagy gondot fordítunk arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányainak leküzdéséhez.

Másik pillérünk, hogy *sajátos tevékenységközpont-rendszerben* (hét tevékenységközponttal) biztosítjuk a szabad játékot és az óvodapedagógus által felajánlott tevékenységek közötti választási lehetőséget. Ezen tevékenységközpontok a fejlesztés színterei. A gyermekek saját tapasztalataikon keresztül sajátítják el a műveltség tartalmakat. A játékos és a munkajellegű tevékenység lehetőséget nyújt a világ sokszínű megismerésére.

A sajátos nevelési igényű gyermekek teljes és aktív résztvevői óvodai életünknek, minden tevékenységben, programban részt vesznek ép társaikkal együtt. Gyógypedagógiai fejlesztésben – a szakértői javaslatnak megfelelő óraszámokban – részben délelőtt, részben délután részesülnek. Két gyermekünkkel a délelőtti, egy gyermekünkkel pedig a délutáni órákban foglalkozik gyógypedagógus. A legutóbbi esetmegbeszélés alkalmával felmerült, hogy a délutáni időpontban történő gyógypedagógiai fejlesztő foglalkozás jobban illeszkedik az integrált nevelés rendszeréhez, hiszen így kevésbé vonjuk ki a gyermeket a csoportélményekből.

A harmadik pillér, a program másik fontos eleme a *családok bevonása az óvodai életbe*. Aktivizáljuk a szülőket, együttműködésre készítjük őket, erősítjük felelősségüket, és támogatjuk a családokat nevelési problémáik megoldásában. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében ez az alapelvünk még hangsúlyosabb. A gyermekek nevelésében sokoldalú együttműködésre van szükség, és ebből kiemelten fontos a családokkal való napi kapcsolattartás, a folyamatos információmegosztás. Az óvoda légköre mindezt lehetővé teszi, de ebben az esetben többszereplős kapcsolatról van szó: gyermek, szülő, óvodapedagógus, gyógypedagógus, dajka, egyéb segítő szakember (pszichológus, szociális munkás, védőnő stb.) kapcsolatáról. A jövőben ennek a teamnek az összehangolására kell hatékony és eredményes formát találnunk.

A nevelőtestület létszáma, szakmai kompetenciája szintén megfelelő alapot nyújtott, illetve nyújt az integrált nevelés megvalósításához. A sajátos nevelési igényű

Adventi szolgálat

gyermekellátásához – a szakértői javaslatban megfogalmazott óraszámokban – gyógypedagógust alkalmazunk, a megyei pedagógiai szakmai és szakszolgálati intézettel kötött együttműködési megállapodás keretében. A megállapodás mindig egy nevelési évre szól. Az együttműködés területei:

- Az integrált óvodai nevelésre vonatkozó tanügy-igazgatási, pedagógiai szolgáltatásokban való segítő együttműködés.
- Gyógypedagógiai tanácsadás az integrált nevelésben részt vevő gyermekek és szüleik számára.
- A gyermek ellátásával összefüggő dokumentációk: egyéni fejlesztési terv, haladási napló, megfigyelési napló elkészítése.
- A befogadó óvodai környezet, légkör kialakításában való aktív együttműködés: szülői értekezletek, közösségi programok, értekezletek, esetmegbeszélések.

A megállapodás egyéb jogokat és kötelezettségeket is tartalmaz mind az óvoda, mind a szakszolgálati intézet részéről. Jelenleg egy, tavaly két gyermek esetében megállapodás keretében biztosítottuk/juk a gyógypedagógiai fejlesztést. A számlázás havi egy alkalommal történik, a fizetés módja átutalás, illetve készpénz.

A nevelőtestület innovatív szemléletmódja

Konferenciákon már több előadásban hallhattunk a pedagógusok értékvilágáról. Bátran elmondhatom, hogy az integráció szemlélete valamennyi dolgozónkban kialakult. Az inkluzív pedagógiai gyakorlat megvalósítása a helyi nevelési programunk alapelvérendszerének része. Óvodapedagógusaink rendkívüli lelkiismeretességgel, nagy szeretettel és szakmai hozzáértéssel végzik mindennapi munkájukat. Különösen nagy hangsúlyt fektetnek a folyamatos önképzésre. Időt és fáradságot nem kímélve igyekeznek a sajátos nevelési igényű gyermekekhez szükséges kompetenciák megszerzésére (szakvizsgák, továbbképzések, szakirodalom megismerése, felkutatása stb.). Keresik a szakemberekkel való együttműködés lehetőségeit (gyógypedagógus, pszichológus, családsegítő stb.), s javaslataikat beépítik pedagógiai munkájukba.

A megfelelő csoportlétszámot az eredményes integráció egyik legfontosabb elemének tartom. Szilárd meggyőződésem, hogy csakis megfelelő csoportlétszám mellett lehet az integrált nevelést felvállalni. Hiszen a sajátos nevelési igényű gyermeket frusztrálja a magas létszám, s ilyen feltételek mellett nem lenne biztosítva a hátrányai leküzdéséhez szükséges légkör. A mi óvodánkban ez megfelelő, ugyanis csoportjaink létszáma 18–20 fő.

A kielégítő tárgyi környezetről csak nagyon röviden. Óvodánkban az alapvető eszközök biztosítottak, emellett minden pályázati lehetőséget megragadunk a folyamatos bővítésre és fejlesztésre.

Az eddigiek során a megfelelő alapokról számoltam be. Nem titkolhatom azonban, hogy sok kérdés merült fel bennünk az integráció bevezetése során: Mi lesz az egészséges gyermekekkel? Nem kerülnek-e hátrányba? A szülők elviselik-e majd, hogy ép gyermekekkel együtt segítségre szoruló, „más” gyermekek is nevelkednek? Nem fogják-e csúfolni a többiek az érintett gyermekeket? Ki vigyáz majd rájuk, amikor a többiekkel foglalkozunk, egyáltalán ki fejleszti őket?

Kérdéseinkre az elmúlt két évben megkaptuk a válaszokat.

Az ép gyermekek teljes mértékben elfogadják más társaikat. Kialakul bennük, hogy más társaik is képesek valamire. Nincsenek csúfolódások, sőt! Mintaként szolgálhatna társadalmunk számára az a toleráns, elfogadó, odafigyelő attitűd, ahogyan óvodásaink más társaikkal viselkednek.

Az ép gyermekek szülei számára természetes állapotot jelent a más gyermekek jelenléte a csoportban.

A gyermekek gyógypedagógiai fejlesztését szakemberek látják el, illetve segítik az óvodapedagógusok munkáját.

A dajka nénik aktív segítsége, állandó jelenléte nyugodt, kiegyensúlyozott csoport-

légkört biztosít – természetesen mindez körültekintő munkaszervezést és munkafegyelmet kíván meg valamennyi dolgozónktól.

Röviden összegezve – az eltelt időszakot tekintve – bátran elmondhatom, hogy integrált munkánk eredményes, a gyermekek szakellátása, a teammunka biztosított, valamennyi gyermekünk boldog óvodásként éli meg ezt az életszakaszát, hiszen óvodánk szeretetteljes, befogadó légkört nyújt számukra.

Nevelőtestületünk fókuszában az együttnevelés áll, s ennek szellemében kívánjuk a jövőben is eredményesen és hatékonyan szolgálni a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelését.

Mesenap a régió óvodái számára

A közel húszéves óvodánk hagyományos mesenapiján szeretnénk kultúrát építeni és ezáltal gazdagodni szellemi értékekben, amelyeket a gyermeki előadásmód és fantázia hív minden évben életre.

Az óvodáskorú gyermekek anyanyelvi nevelésében, szépérzékének fejlesztésében nagy szerepe van a mesének, amely szorosan hozzátartozik a gyermekek neveléséhez. A *mesemondás* alkalmat nyújt a színészkedésre, állatok hangjának utánzására, emberek beszédmodorának, viselkedésének érzékeltetésére. A kisgyerekek ezt különösen élvezik, mivel ők maguk is szeretnek színészkedni.

A mese szereplőire jellemző *hang, beszédmodor, mimika, gesztikuláció* mind olyan mesemondói fogások, amelyekkel a kívánt hatást el lehet érni. Nos, vajon mennyi színészi eszközt alkalmaznak a kis mesemondók? Egyéni elképzelésükre bízunk mindezt.

„EGYSZER VOLT, HOL NEM VOLT...”

E klasszikus mondat, mely több száz éves már, a mese, népmese indító gondolata, „indítógombja”. S a folytatás? Minden alkalommal többféleképpen hangzik majd el.

A népmese örök. Bármely táján a világnak, bármely nyelven az emberiségnek mindenütt egyformán mondogatják, mesélgetik, hangoztatják, akár csak az ősi rigmusokat. Bizonyos vagyok abban, hogy az ízes magyarsággal megírt, fordultatos, szívet derítő mesékben kicsi és nagy, gyermek és felnőtt, a mesét hallgató és a mesélő egyaránt örömet leli. A mesék igaz örömet, könnyed és élvezetes ismeretszerzést nyújtanak varázslatos világukon és nyelvükön keresztül.

Éppen ezért a mesekönyv nem hiányozhat egyetlen gyermek polcáról sem. Hiszen a mese az évek során az írott és a hallott szó erejével ivódhat emlékezetünkbe.

Szeretettel ajánlom minden meserajongó figyelmébe *Kodály Zoltán* írását a nyelv zenéjéről: „Semmi sem jellemző annyira egy nyelvre, mint sajátos hangzása. Olyan ez, mint a virág illata, a bor zamata, a zománc, az opál tüze. Megismerni róla a nyelvet már

messziről, mikor a szót még nem is értjük. Minden nyelvnek megvan a maga hangszíne, tempója, ritmusa, dallama, egyszóval zenéje. Vessünk gátat kiejtésünk romlásának!”

A magyar népmese örök. „A magyar kiejtést is tanulni kell, még a született magyarnak is. Ha nem csiszolja, újítja folytonosan, berozsdásodik.” (Kodály Zoltán)

A kultúrát nem lehet örökölni. Az elődök kultúrája egykettőre elpárolog, ha minden nemzedék újra meg újra meg nem szerzi magának.

Sok meseíró és mesegyűjtő írt a magyar nyelv elképesztő gazdagságáról, kifejezőképességéről, más csodálatos tulajdonságáról és titokzatos eredetéről. A különböző népek, nemzedékek zengve magasztalták ragyogó szépségét. A magyarok talán nem is tudják, micsoda kincs lakozik nyelvükben.

Kívánom, hogy így ápoljunk ma kultúrát, s közben tudjuk megtapasztalni anyanyelvünk gazdagságát és titokzatosságát a meséken és a kis mesélőkön keresztül, hogy ne csak emléket, hanem értéket is vihessünk otthonainkba. Érezzen mindenki igaz örömet, nyújtson könnyed és élvezetes ismeretszerzést minden szó és gondolat a mesék világának egyedülálló, varázslatos nyelvén keresztül.

S végül egy jó tanács: Vigyázzunk nyelvünkre, mint saját életünkre, ápoljuk, fejlesszük, korszerűsítsük, és óvjuk meg minden külső és belső támadástól! Mindenekelőtt tanuljunk meg jól magyarul, tanuljuk őseink nyelvét folyamatosan és lankadatlanul!

Avatóünnepség

Életünknek értelmet ad, hogy tudunk szeretni, s hogy képesek vagyunk a szeretet befogadására. Mi, szülők és nevelők mindig példaképek vagyunk gyermekeink életében: szeretetben, hűségben és bölcsességben. Az otthonról hozott bölcsesség, az otthonról kapott értelem mindig rang, érték és méltóság. Éppen ezért váljunk példaképpé abban is, hogy megmutatjuk az utat az otthon és az óvoda, valamint a szülői ház és a templom között!

Mivel is gazdagodhatnak a szülők és gyermekek az óvodánkban eltöltött évek alatt? A szavak rendjével, ebben a rendetlen világban, korban – közben maradandót alkotva. Mert a szónak mindig súlya van: legyen Istentől való, gyengéd, simogató, vigasztaló!

Minden elégedett, az étellel betelt keresztény szülő megfogalmazza azt a vágyát, hogy lehetőség szerint gyermeke a szülői házban megélt lelkiséget, gondolkodást, látásmódot, értékrendet vigye tovább örökségként.

Ennek a rendnek az egyik alaptétele a jövőre tekintés ereje. Mert tanítani, gyermeket nevelni csak az tud, aki nem képes nem hinni a jövőben. A legtöbb családban ez már nem elv, hanem a génekbe van írva. A jövőbe vetett hit jelen van, akár a levegő.

Mégis a legfontosabb annak tudata, hogy csak a szeretet képes összetartani a családot és az egész világot! Csak az a kapcsolat fontos, melyet a szeretet tesz tartóssá!

Szeretnénk, ha összetartozhatnánk ebben a szeretetben, szülők, nevelők, az óvoda intézménye. Jó lenne, ha bölcsen és segítőkészen fordulhatnánk egymáshoz, hogy így tudjunk többletet adni a reánk bízottaknak, s a kapott értékeket szét tudjuk osztani a családjukban és más közösségekben!

Sokan vagyunk együtt, s reménységünk szerint leszünk is még így együtt. Mert csak így ismerhetik meg ezek a gyerekek a templom csendjét, a felcsendülő orgona hangját, a hívogató harang szavát.

Minden év októberében, a beszoktatási idő leteltével, avatóünnepség keretében köszöntjük új gyermekeinket evangélikus templomunkban, a gyülekezet színe előtt. Rövid ünnepi szolgálattal készülnek az óvodai csoportok: verselnek, imádkoznak, énekelnek németül és magyarul. A kis óvodások ekkor öltik fel először Luther-rózsával ellátott kis uniformisukat, mely összetartozásunkat jelképezi. A névre szóló emléklapok pedig az óvodai gyermekközösségbe való felvételtől tanúskodnak. Ebben a tanévben vendégünk volt avatóünnepségünkön *Kákay István* országos irodáigazgató és felesége, valamint *dr. Mekis Viktória* igazgatóhelyettes.

Jó volt látni és érezni, hogy az óvoda missziói feladatot tölt be, hiszen „karácsonyi” tömeg gyűlt össze, megtöltve templomunk padjait. Minden óvodai ünnepi alkalommal így van ez, hisz a szülők, nagyszülők, hozzátartozók elkísérik gyermekeiket a templomi szolgálatra. Így joggal mondhatjuk, hogy épül gyülekezetünk az óvodai nevelés által.

Németnyelv-oktatás az óvodában

A nemzetiségi nyelvoktatás céljainak megvalósítása korosztályokra lebontott feladatrendszer összeállítását teszi szükségessé, mely biztosítja a kívánt készségek, képességek kialakítását. Az alapok intézményes lerakása az óvodákban és az iskolák alsó tagozatain történik, ezért a két intézmény közötti átmenet megkönnyítése fontos feladat.

A szülők érdeklődése és az idegen nyelv ismeretének szükségessége hívta életre a nemzetiségi oktatást az óvoda keretein belül. Mivel az otthonokban már nem beszélik a kisebbségi nyelvet, az óvodára hárul az a nem kis feladat, hogy a gyerekek „őseink” nyelvét megismerjék, megszeressék.

Az óvodai nemzetiségi nyelvi nevelés keretén belül a beszélőkedv kialakítása helyett meg kell elégednünk a gyermek passzív szókincsének fejlesztésével. A nagycsoportba járó gyermekek mind aktív résztvevői a nyelvi nevelésnek, így az iskolára való felkészítés biztosított.

Óvodánkban heti négy alkalommal kis létszámú csoportokban zajlik a játékos németnyelv-oktatás – így jobban érvényesül az egyéni bánásmód, és hatékonyabb a nyelvtanulás. A mindennapokban a „németes” óvó néni csak német nyelven szólítja meg a gyermekeket és ad utasítást a feladatok megoldásához.

Gyakran adunk német nyelvi műsorokat a városi ünnepeken és az egyházi ünnepeinken a gyülekezet színe előtt. A német–magyar testvérvárosi kapcsolat eredményeképpen pedig gyakran fogadtunk az elmúlt években német delegációt.

Az óvoda alapításának első éveiben egy német anyanyelvű óvónő volt segítségünk-re a nyelvtanításban, így gyermekeink nap mint nap anyanyelvi szinten hallhatták a verseket, énekeket, meséket, imákat. Sokat segített ebben a munkában az is, hogy az óvodaalapító lelkész, *Káposzta Lajos* esperes is második anyanyelvként beszéli a német nyelvet. Így a német nyelvű istentiszteleteken gyermekeink is rendszeresen szolgáltak műsorral őseink nyelvén.

Aki arra vállalkozik, hogy kicsi gyermekeket vezet be valamelyik idegen nyelv világába, örömteli, ám nehéz és felelősségteljes munkába kezd.

Jól kell ismernie a gyermekek belső világát, jó kapcsolatteremtő képességgel kell rendelkeznie ahhoz, hogy eredményes munkát végezhesen. Akkor tekinthetjük eredményesnek munkánkat, ha nem csupán néhány dal vagy versike megtanítását tűzzük ki célul – bár rendkívül fontosak ezek is a kicsinyek nyelvtanításában –, hanem azt, hogy a folyamatos és következetes tanítás nyomán a gyermek reagáljon az idegen nyelvű megszólításokra, s képes legyen arra, hogy maga is kezdeményezzen.

Nem mindegy, hogy mit, hogyan és mikor tanítunk!

A nyelv jellemzőit versekkel, dalokkal lehet leginkább érzékeltetni. A gyermekek a nyelv zenéjét, intonációját tökéletesen képesek felfogni. Örömeiket lelik abban, hogy számukra új, szokatlan hangokat, szavakat, mondatokat utánoznak. Sikerélményt jelent számukra a mondókák, énekek reprodukálása. Artikulációs bázisuk igen gazdag, ezért a helyes kiejtés könnyen rögzül. Egy négy-öt éves gyerek már egész verseket képes megtanulni. Észrevehetően a ritmus ragadja meg, az vezeti, de szerepet kap érdeklődése felkeltésében a rím játékosága is. Bár a tartalmi elemekre is figyel, érzelmeit nem elsősorban a tartalom váltja ki, hanem a zeneiség, a ritmus.

Ritmus és mozgás szorosan kapcsolódnak egymáshoz. A gyerekeknek a mozgás az életelejük – mondjuk sokszor. A mozgás segítségével értik meg a helyzetüket, s mozgásos átélésükben igen fontos a ritmus.

Az óvodáskorú és a kisiskolás gyerekek igen fogékonyak mindenre, így a nyelvre is. A nyelv bevezetésekor el kell érniük, hogy figyelmüket felkeltsük, és a későbbiekben meg is tartsuk.

A gyerekek élénk fantáziájára és érzelemgazdagságára építünk. Mivel minden körülöttük zajló eseményt rendkívüli intenzitással élnek át, ezt a nyelv rögzítéséhez felhasználhatjuk. A gyerekek emlékezete ebben a korban tartós, hisz agyuk

önkéntelenül tárolja azokat az ismereteket, amelyek felkeltették érdeklődésüket, s érzelmileg hatottak rájuk.

A nyelvtanítás módszerének alapja a szemléltetés. Ez lehet maga a tárgy, amelyet kezébe foghat a gyerek, lehet maga a cselekvés, amelyet ő maga elvégezhet, lehetnek különböző szituációk vagy képek, amelyek segítségével felidézhetők a már hallott élmények, működésbe léphet fantáziájuk.

Az idegen nyelv oktatása négy–nyolc éves gyerekeknél kizárólag a játékon alapulhat. A gyerek játékait, élethelyzeteit lehet és kell felhasználnunk és sajátos módon irányítanunk a német nyelv hatékony tanításának és célunk elérésének érdekében.

Hachbold Éva
ővodavezető

EVANGÉLIKUS EGYHÁZI ÓVODA, TÓTKOMLÓS

„Gondol ránk az Úr, meg fog áldani. Megáldja azokat, akik félik az Urat, a kicsinyeket a nagyokkal együtt.” (Zsolt 115,12a.13)

Az óvodai élet hagyományos ünnepei óvodánk mindennapjait színesítik. Ezek az ünnepek elsősorban az óvodásokhoz közel álló eseményekhez kapcsolódnak. Így például a születés- és névnapok közös ünneplése, az örömforrásként megélt közös programok, őszi, tavaszi családi délutánok, Mikulás-várás, farsang (a jelmezes farsangon kívül rongyos farsangot is szervezünk óvodánkban, amely nagy élményt jelent a kicsik számára), valamint hagyomány a kirándulás, a gyermekszínházlátogatás. Mindez a gyermekek világához közel álló formában és körülmények között zajlik. A városunkban működő Rózsa fürdő szolgáltatásai közül a gyermekek vízhez szoktatását és úszásoktatását veszi igénybe intézményünk az elmúlt tanév elejétől. Óvodapedagógusaink számára fontos a gyermekek egészséges életmódjának kialakítása, s ennek érdekében a prevenció, a gyermekek mozgásigényeinek kielégítése és testi képességeinek fejlesztése.

Legfontosabbak mégis azok az alkalmak, amikor az egyházi hagyományokhoz kapcsolódva készülünk közös ünneplésre. A karácsony Jézus születésnapja. A húsvét Urunk feltámadásának ünnepe.

Mivel intézményünkben az egyházi esztendő adja meg az óvodai év keretét, ezért